

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๑ โทร ๐ ๗๖๖๘ ๕๒๕๓

ที่ กษ ๐๘๑๘.๐๖/ภก.๑๔๗

วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ขอสรุปบทเรียนการพัฒนาความรู้ผ่านระบบ e-training รอบที่ ๒ ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖

เรียน ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต

ตามที่กรมพัฒนาที่ดิน กำหนดให้ข้าราชการทั่วไป ดำเนินการจัดทำตัวชี้วัดรายบุคคลด้านการพัฒนาบุคลากร “ระดับความสำเร็จของการพัฒนาความรู้” รอบการประเมินที่ ๒ (๑ เมษายน ๒๕๖๖ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๖) ของปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ โดยให้มีการพัฒนาความรู้ ๒ เรื่อง และมีการสรุปบทเรียน ๑ เรื่องส่งให้ผู้บังคับบัญชาทราบ ภายในวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๖ นั้น

บัดนี้ ข้าพเจ้า นางสาวกนกพร ทองรอด ตำแหน่ง นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ สังกัดสถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๑ กรมพัฒนาที่ดิน ได้มีการพัฒนาความรู้ ๒ เรื่อง เสร็จเรียบร้อยแล้ว และขอสรุปบทเรียน จำนวน ๑ เรื่อง ในหลักสูตร การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน สำหรับงานวิชาการ รุ่น ๒/๒๕๖๖ (เฉพาะตำแหน่ง) จึงขอสรุปบทเรียนหลักสูตรดังกล่าว ตามรายละเอียดที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(นางสาวกนกพร ทองรอด)

นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ

- ทบ
- มอชภูเก็ต ส่ง สพท. ๑๑ ไป
๑๖ ส.ค. ๖๖

สรุปบทเรียนที่ได้รับจากการพัฒนาทักษะ
หลักสูตร การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดินสำหรับงานวิชาการ รุ่น ๒/๒๕๖๖ (เฉพาะตำแหน่ง)
การเข้าเรียนจนจบหลักสูตร และทำแบบทดสอบการประเมิน วันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๖

สรุปสาระสำคัญ

การวิเคราะห์ดิน จัดเป็นภารกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่งของกรมพัฒนาที่ดินในการให้บริการแก่ผู้รับบริการ ได้แก่ เกษตรกร นักวิชาการ หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษาและประชาชนทั่วไปโดยมีทั้งการบริการวิเคราะห์ดินในห้องปฏิบัติการ การวิเคราะห์ดินเคลื่อนที่ และการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม ข้อมูลรายงานผลวิเคราะห์ดินที่ผู้รับบริการได้รับนั้น จะสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาและปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เพิ่มผลผลิตทางการเกษตรได้

สำหรับหลักสูตร การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดิน จะเป็นหลักสูตรพื้นฐานประกอบด้วย เนื้อหาตั้งแต่ขั้นตอนการเก็บตัวอย่างดินอย่างถูกต้อง ไปจนถึงการอ่านรายงานผลวิเคราะห์ดิน แล้วนำข้อมูลมาประยุกต์ใช้สำหรับงานวิจัย เพื่อพัฒนาดินให้มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะกับการเกษตรกรรม กลุ่มเป้าหมาย ผู้เข้าอบรมคือนักวิชาการเกษตร นักสำรวจดิน เจ้าพนักงานการเกษตร และตำแหน่งที่เกี่ยวข้องในการนำผลวิเคราะห์ดินไปใช้ประโยชน์ในงานวิชาการ ซึ่งสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านสื่อการเรียนการสอนในรูปแบบของ คลิพวีดิทัศน์ หลักสูตร การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่องานพัฒนาที่ดินเบื้องต้นนี้ มีทั้งหมด ๕ บท ประกอบด้วย

๑) บทที่ ๑ ความสำคัญของการวิเคราะห์ดิน

“ดิน” เป็นแหล่งผลิตปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค เป็นที่อยู่อาศัยของพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ เป็นตัวกลางให้รากพืชเกาะยึด และให้ธาตุอาหารแก่พืชเพื่อการเจริญเติบโต โดยดินที่เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช ดินต้องมีลักษณะร่วนซุย ไม่อัดตัวแน่น, มีธาตุอาหารต่างๆ อย่างเพียงพอ ดูดซับน้ำได้ดี มีอากาศพอเพียง และสามารถต้านทานหรือชะลอการเปลี่ยนแปลงสมบัติของดิน เช่น pH, EC นอกจากนี้ดินยังเป็นเสมือนเครื่องกรองที่มีชีวิตดูดซับแก๊สต่างๆ โดยสุขภาพดินดี สามารถสังเกตได้จากอาการผิดปกติของพืช การวิเคราะห์พืช และการวิเคราะห์ดิน

ประโยชน์ของการวิเคราะห์ดิน

- ๑) ใช้ในการสำรวจและจำแนกดิน
- ๒) การประเมินคุณภาพดิน
- ๓) การวางแผนการใช้ที่ดิน
- ๔) การปรับปรุงบำรุงดิน
- ๕) งานอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ๖) งานวิจัย

๒) บทที่ ๒ การเก็บตัวอย่างดิน น้ำ พืช ปุ๋ยและสิ่งปรับปรุงดิน

ตัวอย่างดิน น้ำ พืช ปุ๋ย และสิ่งปรับปรุงดินที่เก็บมาต้องเป็นตัวแทนที่ดีที่สุดของที่ดินแปลงนั้น ถ้าเก็บตัวอย่างไม่ถูกต้อง ผลการวิเคราะห์ก็จะไม่ตรงกับสมบัติของความเป็นจริง คำแนะนำการใช้ปุ๋ยและการจัดการดิน น้ำ พืช ปุ๋ย และสิ่งปรับปรุงดิน จะผิดพลาดทั้งหมด การเก็บตัวอย่างที่ดีควรเก็บหลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้ว หรือก่อนเตรียมดินปลูกพืชครั้งต่อไป คำแนะนำจากผลการวิเคราะห์หลายอย่างจะต้องนำมาใช้ให้ทันในการเตรียมดินปลูกพืช เช่น การใส่ปุ๋ย การไถกลบอินทรีย์วัตถุ การใส่ปุ๋ยรองพื้น เป็นต้น การจะลงมือเก็บตัวอย่างนั้น จะต้องเผื่อเวลาสำหรับการส่งตัวอย่างไปวิเคราะห์ ระยะเวลาทำงานของห้องปฏิบัติการ จนถึง การส่งผลกลับมาให้ สำหรับการเก็บตัวอย่างดินเพื่อจะให้หน่วยวิเคราะห์ดินเคลื่อนที่มาให้บริการให้ทัน จะต้องเก็บก่อนวันนัดหมาย ๑ - ๒ สัปดาห์ เพื่อให้ตัวอย่างดินแห้งจึงจะวิเคราะห์ได้ และพื้นที่ที่จะเก็บตัวอย่างดินไม่ควรเปียกแฉะหรือมีน้ำท่วมขังจะทำให้เข้าไปทำงานลำบาก แต่ถ้าแห้งเกินไปดินจะแข็ง ดินควรมีความชื้นเล็กน้อยจะทำให้ชุดและเก็บได้ง่ายขึ้น ไม่เก็บตัวอย่างดินบริเวณที่เคยเป็นบ้าน หรือโรงเรือนเก่า จอมปลวกเก็บให้ห่างไกลจากบ้านเรือน อาคารที่อยู่อาศัย คอกสัตว์ และบริเวณจุดที่มีปุ๋ยตกค้างอยู่ อุปกรณ์ที่เก็บตัวอย่างดินต้องสะอาด ไม่เปื้อนดิน ปุ๋ย ยาฆ่าแมลง ยาปราบศัตรูพืช หรือสารเคมีอื่น ๆ จำเป็นต้องบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับตัวอย่างของแต่ละตัวอย่างตามแบบฟอร์ม "บันทึกรายละเอียดตัวอย่างดิน" ให้มากที่สุด เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการให้คำแนะนำการจัดการดินให้ถูกต้องที่สุด

๓) บทที่ ๓ การใช้ประโยชน์จากผลวิเคราะห์ดิน

ผลวิเคราะห์ดินมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดิน หลักเกณฑ์วิธีการประเมินความอุดมสมบูรณ์ของดินโดยใช้ค่าวิเคราะห์ดินมี ๕ พารามิเตอร์ คือ ปริมาณอินทรีย์วัตถุ ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ ปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ ความจุแลกเปลี่ยนแคตไอออน และร้อยละความอิ่มตัวเบส ซึ่งผลการประเมินความอุดมสมบูรณ์จะแบ่งเป็น ๓ ระดับ ได้แก่ ต่ำ ปานกลาง และสูง, เพื่อการสำรวจและจำแนกดิน สมบัติดินที่จำเป็นต้องใช้ในการจำแนกดินออกจากกันในระดับต่างๆ ตั้งแต่อันดับดินจนถึงระดับชุดดิน ประกอบด้วย ๒ ส่วนด้วยกัน คือ สันฐานวิทยาสนามของดิน และข้อมูลผลการวิเคราะห์ดินในห้องปฏิบัติการ, เพื่อการปรับปรุงบำรุงดินให้เหมาะสมกับชนิดพืช ผลการวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางสำหรับแนะนำการใช้ปุ๋ยตามความจำเป็น และเพื่องานวิจัยด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ มีการวิเคราะห์ดินที่จำเป็นต่อการศึกษวิจัย ได้แก่ ประเภทเนื้อดิน ความหนาแน่นอนุภาคดิน ความหนาแน่นรวมของดิน ความพรุนรวมของดิน สภาพการนำน้ำของดินขณะอิ่มตัวด้วยน้ำ เสถียรภาพของเม็ดดิน และอินทรีย์วัตถุในดิน

ดังนั้นผลวิเคราะห์ดินจึงเป็นปัจจัยที่บ่งบอกถึงกำลังการผลิตของดินที่มีผลต่อการตัดสินใจในการวางแผนการเพาะปลูก การเลือกชนิดและพันธุ์พืช อัตราและชนิด ของปุ๋ยเคมี ตลอดจนการจัดการดินด้านอื่นๆ ร่วมด้วย เพื่อให้การใช้ประโยชน์ที่ดินเหมาะสมกับศักยภาพของ ดินอย่างแท้จริงและมีประสิทธิภาพสูงสุด

๔) บทที่ ๔ แนะนำการใช้ชุดตรวจสอบดินภาคสนาม การแปลผลและรายงานผลการวิเคราะห์ดิน

จุดประสงค์การวิเคราะห์ดินด้วยชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Soil Test Kit)

- เพื่อเป็นการตรวจวิเคราะห์ดินอย่างง่าย และรวดเร็ว สามารถนำผลวิเคราะห์ดินไปใช้ในการประเมินสมบัติของดินและความอุดมสมบูรณ์ของดินได้ในเบื้องต้น
- เพื่อให้เกษตรกร นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ นำผลวิเคราะห์ดินไปใช้ในการใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินได้อย่างเหมาะสม และทันฤดูกาลเพาะปลูก

ข้อดีของชุดตรวจสอบดินภาคสนาม (LDD Soil Test Kit)

- pH Test Kit ๑ ชุด ทดสอบได้ ๘๐ - ๑๐๐ ตัวอย่าง ทราบผลวิเคราะห์ภายใน ๓ นาที
- NPK Test Kit ๑ ชุด ทดสอบได้ ๒๕ - ๓๐ ตัวอย่าง ทราบผลวิเคราะห์ภายใน ๓๐ นาที
- Saline Test Kit ๑ ชุด ทดสอบได้ ๒๕ - ๓๐ ตัวอย่าง ทราบผลวิเคราะห์ภายใน ๓๐ นาที

๕) บทที่ ๕ แนะนำช่องทางการบริการวิเคราะห์ดิน

- สำนักวิทยาศาสตร์เพื่อการพัฒนาที่ดิน
- สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑ - ๑๒
- สถานีพัฒนาที่ดิน ๗๗ จังหวัด
- หมอดินอาสาทั่วประเทศ
- ด้วยตนเองทางไปรษณีย์ผ่านเว็บไซต์กรมพัฒนาที่ดิน www.ddd.go.th

ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิเคราะห์ดินทำให้ทราบถึงความอุดมสมบูรณ์ และปัญหาของดินในแปลงปลูกพืช พร้อมกับคำแนะนำในการแก้ไขปรับปรุงบำรุงดิน เช่น การใช้ปุ๋ย การใช้ปูน ปรับปรุงดินกรด รวมทั้งการใช้วัสดุหรือสารปรับปรุงดินอย่างอื่น ตามความจำเป็นเพื่อให้การปลูกพืชได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้น และมีคุณภาพดีขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้สำหรับงานวิชาการ และเพิ่มทักษะเกี่ยวกับการนำผลวิเคราะห์ดินไปใช้กับงานวิจัยเพื่อการพัฒนาที่ดินได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผู้สรุปบทเรียน

นางสาวกนกพร ทองรอด
นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
สถานีพัฒนาที่ดินภูเก็ต

กรมพัฒนาที่ดิน

ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวกนกพร ทองรอด

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "การใช้ผลวิเคราะห์ดินเพื่อนำงานพัฒนาที่ดิน สำหรับงานด้านวิชาการ"

รุ่นที่ 2/2566 : พฤษภาคม 2566 - กันยายน 2566

(นายปราโมทย์ ย่าใจ)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

กรมพัฒนาที่ดิน

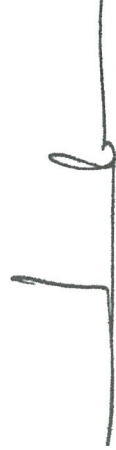
ขอมอบประกาศนียบัตรฉบับนี้ไว้เพื่อแสดงว่า

นางสาวกนกพร ทองรอด

ได้ผ่านการฝึกอบรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ระบบ LDD e-Training

หลักสูตร "วินัยและการรักษาวินัย"

รุ่นที่ 2/2566 : พฤษภาคม 2566 - กันยายน 2566

(นายปราโมทย์ ยาใจ)

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน